

Trst zaostaja za italijanskimi lukami

V pomorskem prometu več množičnega blaga - Oslabljeno pomorstvo

Zveza srednje in male tržaške industrije je izdala posebno publikacijo, v kateri opisuje dr. Domenico Rocco poizvedbe tržaškega gospodarstva. Pisec pri razpravi o pomorski prometu v našem mestu z raznimi mesti v Italiji. Na podlagi statističnih podatkov dokazuje, kako počasen je gospodarski razvoj Trsta nasproti drugim gospodarskim središčem.

Po letu 1954 se je življenje v tržaškem pristanišču nekoliko razbilo. Povečanje je število prispelih ladij, skupna tonaza brodovja, množina tovara kar se tiče tudi število potnikov. Kljub statistični podatki govorijo tudi o razmahu pomorskega prometa. Toda pri primerjavi s podatki iz leta 1938, ki so s prometom v drugih italijanskih pristaniščih, bomo opazili, da se promet v Trstu ni razvil v takšnem obsegu kakor v drugih italijanskih pristaniščih.

NATOVORJENO IN IZTOVORJENO BLAGO

O razvoju blagovnega prometa v Trstu, Benetkah, Neaplju, Bariju, Livornu, Speziji ter Genovi nas zelo nazorno pouči naslednja preglednica:

POMORSKI PROMET V ITAL. LUKAH (v tisočih ton)							
	Trst	Benetke	Neapelj	Bari	Livorno	La Spezia	Genova
1938	3387	4368	2400	504	1922	1108	6870
1939	3483	3744	3800	1639	1652	1983	7353
1940	3772	4146	5326	2240	2197	2475	7651
1941	4076	5055	5841	2541	2343	2440	7501
1942	4676	5759	6460	3040	2868	3352	8579
1943	3633	6056	7864	3006	4075	3652	10120
1944	4875	6703	8311	3034	4089	4055	12054
1945	2455	3498	4449	1686	2071	2060	6853

(Podatki za leto 1956 se nanašajo samo na I. polletje.)

V obdobju 1938-1956 se je promet v tržaškem pristanišču povečal za 50%, medtem ko je v Benetkah zabeležili povečanje za 38%, v Neaplju za 270%, v Speziji za 272% in v Bariju kar za 568%.

Kdaj bo atomska energija nadomestila elektrarne

TUDI SVICA POTREBUJE VEČ ELEKTRICNE ENERGIJE

Še leta 1950 je Svica proizvajala za potrebe svojega gospodarstva zadostno količino električne energije. Ugodna konjunktura zadnjih let je pa potrosnja tako dvignila, da zmogljivost elektrarn ne krije več porabe. Nove elektrarne so povečale sicer proizvodnjo v zadnjem času za pol milijarde kilovatih ur na leto, toda potrosnja je narasla v še večji meri. V zimski dobi 1955-56 je Svica morala uvoziti 1,4 milijarde kilovatih ur energije.

V začetku leta 1956 je skupna moč naša proizvodnja vseh elektrarn v Švici znašala nekaj nad 15 milijard kWh, in sicer približno 7 milijard v zimskih in 8 milijard v poletnih mesecih. Zmogljivost novih naprav, ki so bile tedaj v izgradnji, je bila cenjena na približno 3 in pol milijarde, v pripravi so bili tudi še načrti za nadaljnjih 12 in pol milijard in do leta 1980 bi bila podana moč izgradnje novih hidrocentral za dodatnih 4 milijarde kWh, tako da bi skupna maksimalna proizvodnja do leta 1980 mogla dosegati 35 milijard kWh.

Toda izgradnja hidrocentral je zadela na težko. Predvsem jo ovirajo vladne odredbe, ki skušajo zadrževati nadaljnji vzpon konjunkturo z gradbenimi dejavnostmi. Še večje težave pa povzročajo finančiranja.

DVOJEZICNOST V BRUNECKU

Pot od prelaza na Križu se z velikim padcem spušta do Innichena (S. Candido) ob vhodu na Toblaško polje ter do Brennerja se precej dolga (okrog 100 km). Razen spusta po pešeni cesti, ki zahteva previdno vožnjo, je cesta lepa. Zato se nama je zdelo pot čez Toblaško polje kratka; lepote tega kraja nismo niti utegnili občudovati — na obeh straneh alpski vrhovi, zelene livade. Nekje tam pod goro pa izvira naša znanka Drava. Tu je torej zgodovinsko Toblaško polje! Cesta je gladka — asfaltirana, vse je kristalno čisto. Še celo voda v obcestnem jarku. Ne veš, kaj je bolj mimogledno: svežina zraka, toplo sonce, temnozeleni pašniki ali sivi vrhovi Alp in Dolomiti, lične vasi z belimi hišami, reka Rienz in mesteca Innichen (S. Candido), Toblach (Dobbiaco), Brunnec, Brixen, Sterzing (Vipiteno) in Brenner.

Brunec je središče tega dela Južnega Tirolskega. V mestu so dvojezični napisi. V javnih lokalih, gostilnah in na ulici prevladuje nemščina. Obrazi domaćega prebivalstva kažejo, da prebivalci tu povečini Nemci. Na zunaj pa tega ni mogoče takoj opaziti. Vojaški in uniforme stražnikov namreč ustvarjajo videz italijanskega mesta. Češni promet po mestecu je precej živahen; ob glavni cesti je nekaj prvih čednih gostiln, restavracij, kavarn in trgovin.

Najtežja pot — dolomitska cesta, dolga 122 km, je že za nami. Za vse te napore je naše pridno vozilce porabilo komaj pet litrov mešanice ter je srečno premagalo neštivilne vzpone, spuste in zopet vzpenjanje na drugi vrh po vijugastih dolomitskih cestah. Od Tolmeza čez vse Dolomite do Bruneca, nastopi se zahteva previdno vožnjo, je vso potovrjeno z dvema osebamama in z vso prtljajo, težko 30 kg, je vozilo porabilo 45 litrov mešanega goriva, kar stane okoli 850 lir. Za vožnjo, ki bi sicer z avtom ali avtobusom stala nekaj tisočakov, sva torej potrosila malo kot 1000 lir.

Drvela sva še nekaj kilometrov naprej ter ugledala nekoč močno trdnjavo Franzensfeste. Še do danes je ohranjeno močno zidovje, ki je branilo vstop v Pustroško dolino s severne strani. Skoro vsa soteska je zazidana, le malo je prostora za cesto, ki se ob reki Eisack vpenja proti Brennerju.

Brixen — ZGODOVINSKO MESTO TUDI ZA SLOVENCE
Brixen (Bressanone) sva pustila ob strani, ubrala sva krajšo pot. To zgodovinsko mesto leži kakih sto metrov pod nama v dolini, kjer se stekata reki Rienz in Eisack. V sončnem popoldanskem svitu, v hladu okoliških gozdov, med katerimi je videti od daleč tudi vinograde in sadovnjake, je Brixen primeren kraj za poletne počitnice. Padovanska univerza prijema tam vsako leto mednarodne študijske tečaje, ki se jih udeležujejo študenti iz najbolj oddaljenih krajev sveta. V srednjem veku so brixenski škofje več stoletij imele pomembno cerkveno-politično vlogo. Njihov oblasť je segala daleč naokrog in

Senzacija iz Bruslja

Obiskovalci svetovnega velesejma, ki ga bodo odprli prihodnjo pomlad v Bruslju in bo ostal odprt vse prihodnje leto, naj bi občudovali tudi 650 metrov visok stolp, ki ga nameravajo zgraditi na sejmishču. Presegal naj bi tudi znameniti jekleni Eiffelov stolp v Parizu, ki je visok 300 metrov. Organizatorji računajo, da bo sejem obiskalo kar 35 milijonov ljudi. Britanski velesejem bo največja mednarodna prireditelja po drugi svetovni vojni.

Tudi v Bruslju se že kažejo znamenja svetovnega boja med Združenimi ameriški državami in Sovjetsko zvezo. Poleg sovjetske paviljona so Američani zgradili svojega, o katerem poročajo, da je po svoji izvirnosti nekaj izrednega. Toda kljub temu se Američani bojijo, da jih bodo Rusi ugnali. Ameriški listi namreč poročajo, da bo Sovjetska zveza določila za svojo razstavo kredit 50 milijonov dolarjev, do čim so Američani nameravali potrositi v ta namen samo 15 milijonov dolarjev. Kongres (ameriški parlament) je prvotni kredit skrčil na 11 milijonov 800.000 dolarjev. Organizator ameriške razstave Howard Cullman zahteva zdaj dodatni kredit 2.889.000 dolarjev; pravda, da Amerika sicer ne bo primerno zastopana v Bruslju. Ameriški listi pripominjajo, da mora Kongres odobriti ta denar, sicer bo ugled Amerike trpel pred sovjetskimi.

TRST JE IZGUBIL MNOGO LADJEVA

Vsa povojna leta se Tržačani prizadevajo, da bi zopet pridobili ladjeve, ki so ga izgubili med vojno ali pa ki je bilo po vojni zgrajeno v Trstu in odpeljano v Genovo. Leta 1955 je bilo v Trstu registriranih 78 ladij s tonazo 237.098 brt (pred vojno leta 1938 143 ladij s tonazo 529.812 brt). V Genovi 475 ladij s tonazo 2.008.211 brt (leta 1938 540 s tonazo 1.949.000 brt). V Benetkah 105 ladij s tonazo 285.151 (leta 1938 69 ladij s tonazo 177.939 brt). V primeri s položajem pred vojno upravlja danes Trst 50% ladij Tržaškega Lloyda in 65% ladij genovske družbe «Italiana», medtem ko je Genova pridobila 155% Lloydivih ladij in 46% ladij družbe «Italia».

Gospodarstvo vpliva pomirljivo

Na Bliznjem vzhodu so se duhovi precej pomirili. To bi se dalo sklepati iz najnovejših potoz nekaterih državnikov. Tako je zunanji minister Sirije Bittar izjavil, da je pripravljen sestati se z ameriškim zunanjim ministrom Dullesom. Za Sirijo, ki so jo zahodni listi obdolžili, da hoče preiti v sovjetski blok, se je zavzel arabski kralj Ibn Saud. Še večjo pozornost je zbudila izjava egiptovskega predsednika Naserja, da je pripravljen sestati se z ameriškim predsednikom Eisenhowerjem, da bi razpravljala o položaju na Bliznjem vzhodu.

V zahodnih krogih prevladuje mnenje, da je treba te poteze državnikov na Bliznjem vzhodu, ki kažejo voljo za sporazum z zahodnimi državami, spraviti v zvezo z gospodarskimi razmerami na Bliznjem vzhodu. Amerika, Vel. Britanija in Francija so zasedle egiptovsko premoženje v času suške krize. Naserji je ta denar potreben. Prav tako je Naser posredno izrazil željo, da bi Egipt rad obnovil trgovino s Francijo in Vel. Britanijo. Tudi Sirija ne bi rada živela v sporu z Zahodom, ker bi v tem primeru trpelo njeno gospodarstvo.

NOVI HLADILNI VOZOV

Italijanske železnice razpolagajo s 6.000 hladilnimi vozovi za prevoz raznih kmetijskih pridelkov, ki se na vročem pokvarijo. Železniška uprava je naročila novih 1500 takih vozov.

NOVO SVARILNO ZNANSTVENIKOM

V Cannesu na Francoskem se je zaključilo zborovanje 250 znanstvenikov, ki so proučevali posledice atomskih eksplozij za človeško zdravje. V posebni resoluciji opozarjajo znanstveniki na velike nevarnosti, ki pretijo človeškemu zdravju od atomskih eksplozij, ter se pridružujejo ostalim znanstvenikom iz Amerike, Sovjetske zveze, Francije, Vel. Britanije in Zahodne Nemčije, ki so že dvignili glas proti atomskim eksplozijam. Med zborovalci v Cannesu so bili tudi učenjaki iz Združenih ameriških držav in Sovjetske zveze.

DIESLOVE MOTORJE GRADI ladje

«Uljanik» v Pulju. Zdjaj so dogradili drugi Dieslov motor z zmogljivostjo 480 konjskih sil, ki ga je naročila ladjedelnica v Splitu. Motor bo gнал ladjo »Nikola Tesla».

SVET JE DRAGO PLACAL SUESKO KRIZO

Gospodarske posledice suške krize so se pričele čutili že v četrtem tromesečju preteklega leta. Zlasti evropske države so bile prisiljene uvoziti več blaga iz Amerike. To blago bi bilo treba plačati z dolarji. Zato so se zlate in dolarske rezerve držav, ki so kupovale blago v Združenih ameriških državah, zmanjšale za okoli 90 milijonov dolarjev. V prvih treh mesecih leta 1957 je zmanjšanje doseglo kar 450 milijonov dolarjev.

PODRAZITEV RJAVEGA PREGOJA V ZAHODNI NEMCIJI

V Porenju se bo rjavi preme podražila za 3 marke pri toni. Uprave rudnikov pripominjajo, da so bile primorane zvišati ceno, ker postaja pridobivanje preme vedno dražje. Kopati je treba vedno globlje, kar je povezano z naraščanjem stroškov.

FRANZENSFESTE — RAZVALINE MOCNE TRDNJAVE

Mogočno, veličastno in obenem strašno je to zidovje. Sodeč po njem je morala biti in je verjetno še danes ta alpska soteska velike strateške važnosti. Skozi njo sta ob robu zidovja speljani cesta in železnica, od katerih pelje en krak proti Brixenu, drugi pa ob reki Rienz proti Brunecu v Pustroško dolino in po Toblaškem polju do Beljaka in Celovca. Pri trdnjavi, ki je bila zgrajena leta 1833-1835, se stekata cesti iz Italije čez Brenner na Tirolsko in čez Brunec na Korosko. Veliko zgodovinskih dogodkov iz srednjega veka (in pozneje), ki so imeli tudi velik vpliv

Prehrana je človeštvo zagotovljena

Proizvodnja živil narašča hitreje, kakor se množi prebivalstvo

Poročilo svetovne Organizacije za prehrano in kmetijstvo (FAO) o svetovnem položaju kmetijstva v gospodarstvu leta 1956-57 je izredno zanimivo, ker odgovarja na vprašanje, ali narašča kmetijska proizvodnja za isto hitrostjo kakor prebivalstvo sveta. S tem odgovarja tudi na vprašanje, ali bo za naraščajoče prebivalstvo na razpolago dovolj hrane. Po mnenju FAO narašča svetovna kmetijska proizvodnja hitreje, kakor se množi prebivalstvo. Ta pojav traja že 4 leta in se bo nadaljeval tudi v letu 1958. Proizvodnja kmetijstva narašča za 3% na leto, medtem ko se prebivalstvo množi za 1,6%.

Cenitev, ki je bila postavljena leta 1953 o razvoju kmetijske proizvodnje leta 1956-57, je bila prekoračena za 3%. Pridelke pšenice je bilo nekoliko manjši, izvoz žita in moka pa je dosegel vrhunec, in sicer 300 milijonov stotov; pridelek drugih vrst žita je bil večji. Izredno ugodna je bila letina za riž, saj je pridelek presegel 2 milijardi stotov ter je narasel zlasti v azijskih deželah. V zaostalih deželah, ki se zdaj prebuja, je narasla poraba sladkorja, zato je njegova cena poskočila za skoraj 100%.

Izredno je narasla proizvodnja mesa, in sicer zlasti v Argentini in Združenih ameriških državah. Tudi mleka in mlečnih izdelkov je na razpolago vedno več. Narašča tudi proizvodnja volne, hkrati pa tudi svetovna potrošnja volne, ki je dosegla 12,8 milijona stotov. Poraba naravnega in sintetičnega gumi je znašala 3 milijone ton, ter je bila večja kakor proizvodnja; zato se krčijo svetovne zaloge. Ribolov je vrlet 28 milijonov ton in se drži približno na isti višini. Proizvodnja lesa je ostala neizpremenjena, medtem ko se bo prihodnje leto po vsej verjetnosti povečala.

NARASČANJE SVETOVNE TRGOVINE S KMETIJSKIMI PRIDELKI

V letih 1956-57 je svetovna trgovina s kmetijskimi pridelki narasla za 8% (leta 1955 za 5%). Ker se je cena kmetijskih pridelkov znižala, se je vrednost njihovega izvoza povečala samo za 4%. Cene kmetijskih pridelkov bi držale še bolj padle, ako ne bi nekateri države s podporami vzdrževale cen na višji ravni.

MILIJARDE DOLARJE ZA IZVOZ KMETIJSKIH PRIDELKOV

Ameriški minister (državni sekretar) za kmetijstvo E. Taft Benson je izjavil, da so Združene ameriške države v finančnem letu od 1. julija 1956 do 30. junija 1957 izvozile za 4,7 milijarde dolarjev kmetijskih pridelkov. Tujina je plačala te pridelke 60% v dolarjih, ostalo pa z domačimi valutami; deloma so bili pridelki tudi podarjeni.

BRADARINE SE VEDNO PADAJO

Iz Hamburga poročajo, da so bile pogodbe za prevoz ameriškega premoja v drugi polovici septembra sklenjene proti nižji brodarini. Več tednov je prevozina od Hamptona Roads v pristanišču Antwerpen, Rotterdam in Amsterdam znašala 29 šilingov, v drugi polovici septembra pa so brodarine nazadovale na 26 in 25 šilingov. Po dolgem času so pričeli zopet zaključevati pogodbe na daljši rok. Tako je bila sklenjena pogodba za prevoz 560.000 ton premoja iz Hamptona Roads v pristanišču Beneluxa na podlagi 34,9 do konca 1958 in 43 šilingov od začetka 1959 do konca 1962. Druga pogodba za prevoz v jadransko pristanišče je bila sklenjena na podlagi 5,30 doljarja.

Za prevoz žita z reke Sv. Lovre na Anglesko zahtevajo 40 šilingov, v zahodnoitalijanska pristanišča za 5,30 dolarjev, za Trst 7,50 dolarjev. Za prevoz u-metnih gnojil iz severnih pristanišč na Sredozemlje, kakor iz Rotterdamu v Aleksandrijo velja brodarina 35 šilingov, iz Antwerpena v Aleksandrijo ali Port Said 33,3 šilinga.

ZADAR — PRISTANIŠČE ZA VEČJE LADJE

Zadru gradijo nov pomol, ki bo dolg 120 metrov. Konec tega leta bodo lahko ob njem pristale večje trgovske ladje. Zadar bo lahko sprejel okoli 240.000 ton prometa na leto.

Železniška postaja s hotelom in še nekaj drugih stavb

Ni posebnost to poleti. Nemški in drugi turisti hitijo sem in tja, kupujejo spominske značke in jih ponosno pripisajo na svoje avtomobile. Od nekje je prišel vlak. Vsi smo nekam ponosni kakor nekoč Hanibal, češ Alpe smo prekoračili. Gotovo si je marsikateri predstavljajal ta prehod mnogo huje kot je v resnici. Nekje v bližini mora biti meja. Kakšnih 100 metrov od železniške postaje ugledava italijanske oznake in carinike ob obmejnem drogu z zastavo. Brez omoahovanja zdravstva tu kot prava turist, ki jima tudi cariniki marsikaj spregledajo.

Obmejna kontrola je sama formalna. To pravzaprav ni več meja me formalna. Ito v Avstrijo. Na potni list komaj da udarjajo pečat, a karnet (tripitik) za vozilo sploh ni več potreben od 1. avgusta t. l. Carinika sta se na naju in najino vespo komaj ozrla; skoraj sva bila ušlažena zaradi takšnega uradnega omlavoževanja. Le hitro naprej, ker prihajajo drugi z nasprotno strani v mnogo večjem številu. Na tisoče avtomobilistov in motoristov na dan prestopijo mejo na Brennerju v poletnih mesecih. Na avstrijski strani je prav površen pregled. »Weiter, weiter fahren... (Samo naprej!)« In tako sva se v najkrajšem času znašla v Avstriji. Prvo, kar mi je padlo v oči, sta bila mlada, globrodrava avstrijska obmejna orožnika. Njuna uniforma me je spomnila na jugoslovanske.

Med Vzhodno Nemčijo in ZSSR

Gospodarska pogajanja med Sovjetsko zvezo in Vzhodno Nemčijo so se zaključila z važnimi sporazumi. Zaključena je bila trgovska pogodba, ki velja za razdobje 1958-1960. Poleg tega predvideva finančni sporazum podelitev velikega sovjetskega posojila Vzhodni Nemčiji. Trgovinska izmenjava v letu 1958-1960 bo dosegla vrednost 20 milijard rubljev. Vzhodna Nemčija bo dobavljala Sovjetski zvezi stroje, ladje, kable in kemikalije; iz Sovjetske zveze pa bo uvažala koks, rudnine vseh vrst, petrolej, les, volno, bombaž, žito in živila. Prihodnje leto bo Sovjetska zveza podelila Vzhodni Nemčiji posojilo 300 milijonov rubljev v svobodnih devizah, poleg tega posojilo 400 milijonov rubljev v blagu. Sovjetska zveza bo podelila ta posojila proti obrestim v višini 2%. Vzhodna Nemčija bo prišla vratič posojila 1. januarja 1961 ter jih bo vrnila v petih letih.

JUGOSLAVIJA BO PRIZNALA VZHODNO NEMCIJO

Glavnik jugoslovanskega zunanjega ministrstva Branko Drašković je izjavil, da se bo Jugoslavija v kratkem sklenila pogajati z Vzhodno Nemčijo za sklenitev redne trgovinske pogodbe; pogajanja bodo med predstavniki vlad. To izjavo razlaga nemški tisk v smislu, da bo Jugoslavija uradno priznala Vzhodno Nemčijo. V začetku februarja tega leta so bila trgovinska pogajanja med Jugoslavijo in Vzhodno Nemčijo prekinjena, ker so predstavniki Vzhodne Nemčije zahtevali, da morajo pogodbo podpisati predstavniki vlad, ne pa trgovinskih zbormic. S tem je Vzhodna Nemčija hotela izsiliti, da Jugoslavija diplomatsko prizna Vzhodno Nemčijo. Tedaj je, tako piše nemški listi, vlada Zahodne Nemčije dala razumeti, da bo prekinila diplomatske in gospodarske odnose s tistimi državami, ki bi uradno priznale Vzhodno nemško republiko. Ni znano, kakšno je gledišče zahodnonemške vlade danes.

ODKRITJE RUD V MAKEDONIJI

V bližini rudnikov svinca in cinka v Zletovu v jugoslovanski Makedoniji so odkrili nova železna svinca in cinka. Rudna vsebuje okoli milijon ton svinca in cinka. Zemeljišče so raziskovali od 1. 1955

Oj ta meja!

Radi priznamo, da niso cariniki ne na tej ne na oni strani naše meje posebno sitni. Oba glavna bloka, v Fenneh in Skofjahi, pridobivata čedalje bolj na mednarodnem pomenu; posebno v letošnji sezoni je turistični promet izredno narasel. To je v korist Jugoslaviji pa tudi Trstu. Seveda ni pritisak turistov na carinike še zdaleč tako močan kakor n. pr. na Brennerju, ki ga opisuje naš podlistek.

V zadnjem času so postali cariniki bolj radovedni. Na Tržaškem osemletju je bila cena tobaka značena s ceno v Italiji in s tem občutno povišana. Ker ni mogoče utešiti kadilčeve strasti ali pa povečati dohodka Tržačanov, je postal jugoslovanski tobak še bolj mikaven in zapeljiv. Kot vestni stražarji koristi državnega monopola so italijanski cariniki pripravljeni, da morajo biti še bolj previdni.

Tudi avtomobilisti in motoristi, ki so doslej na meji uživali vse prednosti pred pešci, so prišli zdej na vrsto. Italijanski cariniki namreč kukajo zdaj radovedno, koliko bencina je bilo v tanku pred odhodom na ono stran in koliko ga je ob povratku. Jugoslovanski bencin je cenejši (56 dinarjev navaden in 63 din Super), italijanski dražji (142 lir navaden, okoli 152 lir Super). Vozaci se seveda ne zanimajo, od kod ta razlika. Ne zanima jih niti, ali vozijo Jugoslovanci nafto iz Romunije čez Crno morje, po Donavi in Savi v čistilnico v Sisku, ali od drugod v rafinerijo na Reki. Vedo samo, da je jugoslovanski bencin cenejši, a italijanski dražji. Čeprav je čistilnica »Agulias« tako blizu, in sicer zaradi visokih taks; deloma gredejo za krije podraževanje, deloma za krije podraževanje, ki je nastala zaradi suške krize. Pravijo, da je v Italiji bencin dražji kakor v premnogih evropskih državah.

Poleg tobaka je postal torej zapeljiv tudi jugoslovanski bencin. Cariniki imajo seveda več dela. Ko bi se njihova radovednost ne prenehala, bi se v stikanje za bencinom postalo turistom in drugim potnikom predradno, ne be se utegnili egoditi, da bi imeli hotelarji manj dela.

Recimo, da bi odpravili carinsko pregrajo v Fenneh in carinike postali v pokoj. Bencin bi v potokih vrtel čez mejo, cigarete bi vzletele kakor jata kobilic, mleko in maslo bi se pričelo cediti proti Trstu in tržaški komatnici in planili v jugoslovanske birmvice, ki brujejo in strizejo poceni (70 dinarjev stane strizeje v Sežani, 280 lir v tržaških birmvicah l. kateorie). Tržaške tkanine bi zatemnele sonce nad Sežano, a igračke iz kavčuka in plastike bi napolnile sešanske zibelke. Sledila bi se poplava z italijanskim vinom, ki bi utegnili razorožiti najbolj borbene duhove, kakor so po Kobardu leta 1917 avstrijski vojaški običali od sodih beneškega vina. O tem, kaj bi k temu rekli se gospodarstveniki, je boljše, da molčimo. Pitali bi neč kakor o enotnem evropskem trgu.

Mar ni torej boljše, da ostane carinska pregraja, da cariniki nadalje vestno opravljajo svojo dolžnost ter tipajo po kovčkih in kukajo v bencinske tanke? Tako ne bo potniku nihče krtili zaščena, ki ga prevzame po izvršenem carinskem pregledu in ko vadihne: »Tega mi pa le ni zavohal!«

PO SVETU

PARLAMENTARNI VOLITEV POZIMI NE BO. Zolijev vlada, ki je sestavljena samo iz krščanskih demokratov in nima v poslanski zbornici zadostne večine, čakajo to jesen hude težave. Proracun se ni bil v celoti izglasoval, glede zunanje politike se tudi med krščanskimi demokrati pojavljajo razni spori; nekateri politiki so za prožnejšo smer in za zrahljanje vezi z atlantsko pogodbo (NATO), drugi zopet nasprotujejo sedanjemu zunanjemu ministru Pelli, ki bi rad vodil bolj udarno in nacionalistično usmerjeno zunanjo politiko. Težave utesene nastajajo za Zolijev vlado tudi v primeru, da bo treba glasovati o kmetijskih pogodbah. Socialisti zahtevajo, da mora priti to vprašanje na dnevni red v parlamentu še to jesen. V zvezi s temi težavami, ki čakajo vlado, so se razširili glasovi, da bo vlada iskala rešitev iz morebitne zadrege z razpisom parlamentarnih volitev, ki so sicer napovedane za prihodnjo pomlad. Iz Rima poročajo, da ni verjetno, da bi bile volitve v zimskem času, ker bi to bilo v škodo krščanskih demokratijskih strank, ki imajo mnogo pristaev med kmeti; ob slabem zimskem vremenu bi ti zlasti iz gorskih krajev ne prišli na volišče v zadostnem številu.

KDO BO VLADAL V ITALIJI PO VOLITVAH? Ali se bodo po novih parlamentarnih volitvah zblížili demokrati in Nennijski socialisti ter skupno z njimi sestavili novo vlado? Glavni tajnik demokratijske stranke Fanfani je dal jasno razumeti, da se ne bo pogajal s socialisti pred volitvami. Krščanski demokrati upajo namreč, da si bodo na volitvah priborili absolutno večino, kakor se je to posrečilo nemškemu kanclerju Adenauerju. V tem primeru bi seveda vladali sami. Togliatti, vodja italijanskih komunistov, je v centralnem komiteju izjavil, da ni nasproten zblížanju med krščanskimi demokrati in socialisti pod pogojem, da krščanska demokratska stranka menja svoj političen program. Vendar zamerja tistim socialistom, ki so sovražno razpoloženi nasproti komunistom, in poziva vse socialistične sile na združenje in v boji proti ustvaritvi »klerikalnega monopola«.

HUDA KRIZA V FRANCIJI. Vlada, ki ji je predsedoval Bourges-Maunoury je bila prisiljena odstopiti, ker ni dosegla v odposlanski zbornici zadostne večine za osnutek zakona, s katerimi bi rešili alžirsko vprašanje. Predsednik republike Coty ni sicer sprejel ostavke sedanje vlade, vendar je jasno, da takšna vlada ne more ostati na krmilu države. Poznavalci razmer trdijo, da prevzija Francija eno najhujših kriz po vojni. Značilno je, da so pristajali istih strank glasovali različno, nekateri za vlado, drugi proti njej. Pravijo, da utege zopet priti na površje generala De Gaulle.

REPUBLIKA SAN MARINO IMA DVE VLADI. Republika San Marino, ki šteje 13.500 prebivalcev in je popolnoma obdana od Italije, ima kar dve vladi. Vlada, ki jo sestavljajo socialisti in komunisti, je prišla v parlamentu v manjšino, ker je nekaj njenih pristaev prešlo v opozicijo; od 60 poslanecv jih je na njeni strani samo 29, medtem ko ima opozicija 31 glasov. Opozicija, v kateri so demokrati in predstavniki drugih srednjih strank, je sestavila novo vlado. Ker je stara vlada ostala v vladnih prostorih se je nova nastanila v poslopju neke tovarne. Italijanska vlada je priznala novo vlado.

DIPLOMATSKE SPREMEMBE V JUGOSLAVIJI. Dosedanji jugoslovanski veleposlanik v Parizu dr. Aleks Bebler je bil premečen v zunanje ministrstvo v Beogradu kjer je prevzel posle podsekretarja (pomočnika), na njegovo mesto v Parizu odide dosedanji veleposlanik na Dunaju prof. Radivoj Uvalić. Domnevajo, da bo za veleposlanika na Dunaju imenovan prof. Jože Zemljak, ki je bil do sklenitve londonskega sporazuma šef jugoslovanske gospodarske delegacije v Trstu v položaju ministra. Jugoslovanski poslanik v Bernu Viktor Repić se v kratkem vrne v Beograd. Sovjetski veleposlanik v Beogradu M. P. Firjabin je bil imenovan za pomočnika ministra za zunanje zadeve; na njegovo mesto pride Ivan Konstantinovič Zamčevski. Za veleposlanika na Danskem je bil imenovan Ljubo Ilić.

POGAJANJA MED ZDA IN JUGOSLAVIJO. Se vodijo v Washingtonu. Jugoslovanska delegacija vodi finančni minister Avdo Humo.

JUGOSLOVANSKI DRŽAVNIKI V INDIJI. Član izvršnega sveta Vukmanović, ki usmerja jugoslovansko gospodarstvo, je iz Burne odpotoval v Indijo. Tu se je v spremstvu dr. Velebita sestel z indijskimi gospodarstveniki.

FUNT STERLING SE JE ZOPET OKREPIL. V zadnjih dneh se je funt sterling zopet nekoliko utrdil. Angleška vlada je namreč pokazala svojo odločnost v obrambi angleške valute. Predvsem je Angleška banka zvišala obrestno mero od 5 na 7%. Vlada je sklenila z vsemi silami vplivati na razvoj zunanje trgovine in ovirati uvoz neglede na razvoj angleške industrije, ki bi utegnili trpeti zaradi skrčenja zvoza surovin. Kanada namerava podeliti Londonu posebno posojilo za utrditev funta sterlinga.

NEVARNOST INFLACIJE V IZRAELU. V posebnem poročilu opozarja predsednik Izraelske narodne banke vlado na nevarnost inflacije. Denarni obtok naraste vsako leto približno za 15%. Državni proračun je obremenjen zlasti z velikimi izdatki za vojsko. Izraelsko gospodarstvo trpi še vedno zaradi zunanje trgovine je pasivna. Izrael je prosil ameriško državno banko Export-Import Bank za posojilo 75 milijonov dolarjev. Ameriška banka bi bila pripravljena posoditi samo polovico tega zneska.

HOLANDSKI FLORINT NE BO VREDNOTEN. Holandska vlada je odločno zanikala vesti o nameravanem razvrednotenju holandske valute. Da zavaruje svoj denar, bo po možnosti skrčila državne izdatke; kljub temu bo primanjkljaj v proračunu za leto 1958 znašal 615 milijonov florintov. Izdatki za vojsko (1779 milijonov goldinarjev) ostanejo neizpremenjeni.

Mednarodna trgovina

Tržaški lesni trg

Tržaški tranzitni trg je nekoliko oživel po mrtvili, ki je vladalo med odjemalci z Bliznjega vzhoda in ob Rdečem morju. Prišli so se oglašati trgovci iz Sudana in Saudove Arabije. Na Bliznjem vzhodu še vedno prevladuje Romunija s svojim blagom, ki ga prodaja po cenah, s katerimi ne morejo tekmovali tržaški lesni trgovci. Egipt še vedno kupuje češki in romunski les, trgovina z drugimi severnoafriškimi državami pa je v glavnem v zastoju. Avstrijski proizvajalci delajo v zadnjem času tržaškim odjemalcem preglažev za zahtevo, da se jim blago plača v dolarjih, ne pa kot sedaj v funtih sterlingih. Funt sterling je namreč v zadnjem času šibkejši. Pri kupcih se še vedno pogajajo v sterlingih, hočejo pa, da jim tržaški trgovci zagotovijo doplačilo morebitne izgube, do katere bi prišlo, če bi vrednost funta sterlinga padla. Seveda ta zahteva vpliva neugodno na trgovino z lesom.

UGODEN RAZVOJ AMERIŠKE ZUNANJE TRGOVINE

Organizacija ameriških izvoznikov in uvoznikov (National Foreign Trade Council) meni, da bo ameriški izvoz leta 1957 dosegel vrhunsko raven 19 milijard dolarjev; izvoz se bo povečal za 10% v primeru z lanskim letom. V ta podatek ni všteta vrednost blaga, ki ga je Amerika izvozila za vojaško pomoč. Uvoz bo dosegel 13 milijard dolarjev, to je 3% več kakor lani. V marcu 1957 je izvoz dosegel 2 milijardi dolarjev, a nato je pričel nazadovati ter je znašal v aprilu 1.760 milijonov in v maju 1.694 milijonov dolarjev; v aprilu pa je bil nižji kakor leta 1956. V prvih petih mesecih leta 1957 se je uvoz povečal za 14%, julija pa je bil za 16% višji kakor meseca junija in za 8% višji kakor julija 1956.

Trgovina z motornimi vozili

DAVKI NA AVTOMOBILE SO V ITALIJI VRGLI po podatkih finančnega ministrstva v prvih sedmih mesecih tega leta 29 milijard 470,5 milijona lir (lansko leto v istem času 28 milijard 30,7 milijonov lir), to je 1 milijardo 440 milijonov več kakor lansko leto.

CENE AVTOMOBILSKIH GUM V ZDA POVISANE. Družba Dayton Rubber Co. je povisala ceno svojih pnevmatik za tovarnike za 7,50%.

FRANČOSKA »VESPA 400«. V Franciji so zgradili po licenci Piaggio ekonomično vozilo »Vespa 400«. Novo vozilo ima motor dveh konjskih sil 393 cm cilindraž in bo v Franciji stalo 345.000 frankov (okoli 520.000 lir), naveden tip; luksuzen tip bodo prodajali po 365.000 frankov (okoli 550.000 lir). »Vespa 400« bodo razstavili na prihodnji mednarodni avtomobilski razstavi v Parizu.

AMERICANI RADI KUPUJEJO EVROPSKE AVTOMOBILE Ko so pred sedmimi leti prispeli v Ameriko prvi ekonomični avtomobili

znamke »Volkswagena«, so se Američani smejali temu malemu nemškemu vozilu. V letih 1950-1953 so Američani kupili nekaj 100 teh avtomobilov, in še to povečini iz radovednosti. V letu 1954 to podjetno vodstvo tovarne Volkswagen boljše organizirano prodajo svojih vozil na ameriškem trgu; ustanovilo je 14 glavnih razpečevalnih podjetij in organiziralo 350 agentov. Ze islega leta so prodali 6.000 avtomobilov, naslednjega leta (1955) pa 29.000 in leta 1956 50.000; letos se bo prodaja podvojila, če bo nemška tovarna zmogla proizvesti toliko avtomobilov za ta trg. Skupno so Američani lani uvozili iz tujine okoli 107.000 avtomobilov, od katerih odpade čez polovica na vozila »Volkswagena«. V prvem polletju 1957 so uvozili v Ameriko 46.495 avtomobilov iz Zah. Nemčije, 41.849 iz Vel. Britanije, 15.704 iz Francije, 6.336 iz Švice in 2.705 iz Italije. Tudi Italija se je pričela prizadevati, da bi čimveč svojih avtomobilov prodala v Ameriko. Predvidevajo, da bodo v letu 1958 Američani kupili v tujini 400.000 avtomobilov, in to povečini ekonomičnih. Splošno kupujejo Američani evropsko ekonomično vozilo kot dodatno družinsko vozilo poleg avtomobila ameriške znamke.

LA JUGOSLAVIA OFFRE:

- Leghe di bronzo e di acciaio:
- Zeljezara Sisak - Sisak-Predgradje.
- Motori per macchine da cucine:
- Elektrokovina - Maribor.
- Lesonite, Fogli isolanti, legname da costruzione:
- SIPAD - Sarajevo, Marsala Tita 9-a.
- Bestiame, pollame, selvaggina:
- Vojvodina-Coop. - Novi Sad, Njegoševa 5.
- Miele medicinale e commestibile:
- MEDEX - Ljubljana, Cigaletova 3/L.
- Estratti di tannino:
- JUGOTANIN - Sevnica.
- Funghi e prugne seche, altra frutta:
- VOCE - Zagreb, Praška 2.
- Nitrati d'argento, barbiturati ecc.:
- PLIVA - Zagreb, I. L. Ribara 89.
- Medicinali chimico-farmaceutici e veterinari:
- VETERUM ZAVOD - Zagreb, Kate Dumbović 20.
- Argento, mercurio, antimono, rame e tellurico:
- JUGOMETAL - Beograd, Trg Republike 3.
- Centrali automatiche per telefoni, impianti elettrici automatici:
- ISKRA - Kranj.
- Articoli sanitari e tecnici in gomma:
- RIS - Zagreb-Senjjevac.
- Filo da cucire, tessuti e maglia, popeline:
- MARIBORSKA TEKSTILNA TOVARNA - Maribor.
- Tessuti grezzi, colorati e stampati:
- JUGOTEKSTIL - Ljubljana, POB 237-A.
- Articoli di selvaaggina, budella:
- KOZAR - Sarajevo, Sagrdžije 8.
- Pietrame in blocco ed in lastre:
- GRANIT - Zagreb, Savska 122.
- Cemento Portland BSS 12/47 e BSS 146/47, pozozan:
- JUGOMINERAL - Zagreb, Mažuraničev trg 13.
- »Alga« - articolo per massaggi:

in tobak 86. Razvoj proizvodnje po posameznih republikah: Srbija 120, Hrvatska 121, Slovenija 116, Bosna in Hercegovina 116, Makedonija 116, Crna gora 112.

»LITOSTROI«, KI GRADI 225-tonsko dvigalo za hidrocentralo Panchet Hill v Indiji, je prejel naročilo za zgraditev 150-tonskega dvigala za hidrocentralo v Urtapuru. Obe divjalci bosta stali okoli 370 milijonov dinarjev.

TUJA NAROČILA JUGOSLOVANSKIM LADJEDELNICAM Jugoslovanske ladjedelnice »Treči maj« (Reka), »Uljanik« (Pulj) in »Split« so zaključile doslej pogodbe za izgradnjo 36 čezoceanskih ladij za tuje brodarje. Tonaža tega ladjarja bo znašala 480.000 ton. Ladje morajo biti dovršene do konca leta 1962. Povečini gre za tramperje po 10.500 ton; gradili pa bodo tudi petroleške ladje po 19.500 in 25.000 ton. Naročila so iz Švice, Vel. Britanije, Paname, Liberije, Norveške, Švedske, ZDA itd. Naročene ladje bodo stale 140 milijonov dolarjev. Ladjedelnica »Treči maj« je že zgradila za švicarske brodarje 5 ladij po 10.500 ton.

V MESECU AVGUSTU MANJSI PROMET SKOZI BENETKE. V mesecu avgustu je blagovni promet skozi beneško pristanišče nasproti mesecu juliju padel za 72,29 ton. Skupno je doseglo vkrčano in izkrčano blago 635.635 ton (za

REMIKALJE NA ITALIJANSKEM TRGU

MILAN. Domači kazeim je pridobil na vrednosti; pri kg se mu je cena dvignila za 10 lir in stane danes 360-370 lir/kg. Po padcu cene sredi septembra se je masni mlečni prah ponovno povzpel na prvotne postojanke; sedaj gre za masno mleko v prahu 24% v prometu po 470-510 lir. Po tej ceni se je to proizvod v prvem tednu avgusta dostavil in v prvem tednu septembra. Uprave naga pridelavec mleka ni mogel dobiti izpod 220 lir/kg.

Dvignile so se cene nekaterih maščob. Na tem področju smo dosegli največje letne cene. Domači olj stane sedaj 140 lir/kg, cena ameriškega loja Fancy pa se stuka med 147 in 149 lir. Cena vodne kostne mase je napredovala od 122-125 lir za kg na 130-135 lir. Tudi ekstrahirana kostna mast se je podražila, in sicer za 5 lir pri kg, ter stane zdaj 120-122 lir.

Na ceni so pridobili tudi proizvođači predelave živalskih mase. Destilirani živalski olein stane 215-225 lir, dočim se je v preteklem tednu njegova cena vrnila med 205 in 215 lirami. Prav tako so tudi cene stearina dokaj trdne. Trikrat prešani saponifikacijski stearin stane sedaj 210-220 lir/kg, dočim so ga pretekli teden prodajali po 205-210 lir. Dvojno prešani saponifikacijski stearin pa je nekoliko izgubil na vrednosti; najvišja cena, katero so sedaj dosegli, znaša 210 lir.

Tudi palmovo olje je precej pridobilo na ceni. Temu pojavu je vzrok položaj na svetovnem tržišču, kakor tudi skromne zaloge tega blaga na italijanskem trgu. Palmovo olje Nigerija, 14-15% kisl., ki je v preteklem tednu vejaljo 140-150 lir, stane sedaj 150-160 lir. Palmovo olje Sumatra, ki je že dolgo časa kvotiralo 165-170 lir, stane sedaj 175-180 lir.

Sulfurovo oljivo olje, ki je še vedno avgust veljalo 265-275 lir, je v prvih dneh septembra poskočilo za 5 lir in stane sedaj za 290-310 lir. Sezona sulfurnega olja je namreč pri kraju. Zaloga so se zelo skrčile in kdor misli čakati na nove prilike, ima čas vse do decembra. Takrat se prične namreč nova sezona.

Nekatero maščobe so se pa vseeno pocenile, tako ricinusovo olje, sojino olje, laneno olje ter kitajsko lesno olje; pri kilogramu so se vse te snovi pocenile za 10 lir.

Cene topli in mehčali so trdne, butil ftalat se je pri kilogramu podražil za 20 lir.

Cene, ki jih spodaj navajamo veljajo za 1 kg franko skladišče prodajalca, a kot najmanjša količina je mišljena vrelnica, sod in podobno.

Aceton 140-150 lir. Bencin (topilni) 195-200 lir. Bencol, trgovski 90%, 90-100 lir. Bencol, tehn. čist 99,9% 115-120 lir. Butil acetat 98%, 290-305 lir. Alkoholi 315 do 325 lir. Butil ftalat 320-350 lir. Butil glikol 425-435 lir.

Etilacetat 99%, 195-205 lir. Etil in dietilglikol 350-360 lir. Etilmetilketon 310-320 lir. Kloroform 170-180 lir. Ksilol, trgovski 105-110 lir. Metilacetat 180-190 lir. Metilcelohexanon 440-470 lir. Metilcelobutketon 320-335 lir.

Perklorleten 165-170 lir. Razredčila za celulozne lake 200-230 lir. Razredčila za oljne lake 180-210 lir. Toluol 100-105 lir. Trielin (triklorleten) 140-155. Trikrezilfosfat, beli, 500-560 lir.

42081 ton več kakor v istem mesecu leta 1956). Ladijski promet pa se je zmanjšal za 51.383 ton v primerjavi s prejšnjim mesecem.

POSLEDICE PODRAZITVE TOBAKA. Po poročilu Tržaške trgovske zbornice so na Tržaškem meseca avgusta potrošili 46.236 kg tobaka, to se pravi skoraj za tretjino manj kakor meseca julija, ko je potrošnja znašala 65.766 kg; avgusta lanskega leta so tržaške tobakarne prodale 61.947 kg tobaka. Ker se je tobak podražil, od kar je bila cena zenačena s ceno v Italiji, kupujejo Tržačani manj tobaka. Kljub močnemu zvišanju cene je državni monopol inkasiral 17% manj za prodajo tobaka v avgustu kakor meseca julija.

ZIVAHEN OBMEJNI PROMET. Po podatkih urada za izdajanje propustnic je tržaška policija doslej izdala nad 100.000 propustnic za prekračevanje meje v obeh smereh.

POLJSKI RUDARJI NA OBISKU V JUGOSLAVIJI. Skupina poljskih rudarjev je bila te dni na 14 dnevnem obisku v Jugoslaviji. Odposlanstvo je vodil tajnik rudarskega sindikata M. Spešal. Poljski rudarji so si ogledali nekatere jugoslovanske rudnike in več železarskih podjetij v Sloveniji, na Hrvatskem, Bosni in Hercegovini ter v Srbiji.

Kaj je novega v Sloveniji

Ljubljana, 30. sept. **LETINA V SLOVENIJI** je v splošnem zadovoljiva kljub letošnjim vremenskim nepravilam v posameznih krajih Slovenije. Grozdič, ki je ponekod že obrabljen, na splošno pa šele končno dozoreva, ima še visoko ceno; boljše prodajajo po 100 din za kg, vendar pa cena stalno pada čim več ga pridelovalci dobavljajo na trg. Jabolk bo menda letos bolj malo, kar je povzročila pomladanska pozeba. Cena je 60-70 din za kg boljše vrste. Kot nadomestilo za jabolka gredo hruške bolj v denar, za katere druga leta ni bilo dosti povpraševanja. Prav dobro so letos obrodile tudi marelice, kar je pri tem zlasti saduževje. Tako so menda samo v Ljubljani prodali nekaj sto vagonov paprike, večinoma za konzerviranje. Tudi zelja bo dovolj in morda lahko upamo, da bo cena tej vpravi klasični slovenski specialiteti nižja kot do sedaj, ko se je stalno vsako leto dvigala. Glavna prehrana naših ljudi posebno v zimskih mesecih pa je krompir, ki je letos v Sloveniji prav dobro obrodil. Sedaj, ko ga šele izkopavajo, potrošniki ki se okleajo za nakupom večjih količin tega sadča, saj upajo, da se bo cena še navzdol ustalila zaradi dober letine. Cena se bo gibala nekako med 12 in 15 dinarji za kg.

VEDNO VEČ LJUDI POTUJE V TUIJINO. V Sloveniji stalno naraščajo potovanja v inozemstvo. Medtem ko je leta 1949 potovalo samo 1364 jugoslovanskih državljanov iz Slovenije v inozemstvo, je bilo leta 1954 število inozemskih potovanj že 29.101. V letu 1955 je naraslo to število že na 33.651, potem pa je začelo upadati. Letos pa je število inozemskih potovanj zopet znašlo 30.000, saj je znašalo že do septembra 25.815. Kam pa potujejo naši ljudje? Največ v Avstrijo (39,4%), nato v Italijo (28,9%), na tretjem mestu so potovanja v Zah. Nemčijo (10,5%) in končno potovanja v Francijo (4,34%). Ostali potniki iz Slovenije (16,86%) so potovali v razne druge države. Med inozemskimi potniki je tudi 302 izseljencev.

EPILOG K LETOSNJI VINSKI RAZSTAVI. Kakor smo poročali v prejšnji številki našega lista, je prešla Slovenija za svoja izborna vina veliko število najvišjih priznanj. Slovenski vinogradniki so na ta številna priznanja v resnici lahko ponosni. Toda žal imata za dober še drugo plat. Med razstavo so se namreč v tujakih listih pojavili glasovi, ki so z zadoščeno priznani izborni kvaliteto slovenskih vin, po drugi strani pa tudi ugotovili dejstvo, da navadni potrošniki nimajo prilike, da

izhaja vsak drugi petek. — UREDNIŠTVO IN UPRAVA: Trst, ul. Geppa 9, tel. 38-933. — CENA: posamezna številka 100, za letnijski din 15. — NAROCNINA: letna 700 lir, polletna 400 lir. Pošt. ček račun »Gospodarstvo« št. 11-9396; za Jugoslavijo letna 420 din, polletna 250 din; za ostalo inozemstvo 2 dolarja letno. Naroča se pri ADIT, DRŽ. ZALOŽBA SLOVENIJE, Ljubljana, Stritarjeva ulica 3/I, tek. rač. pri Komunalni banki št. 60 KB-1-375. — CENE OGLASOV: za vsak m/m višine v širini enega stolpca 40 lir, za inozemstvo 60 lir.

Odgovorni urednik: dr. Lojze Berce
Založnik: Založba »Gospodarstvo«
Tiskarna »Graphis« v Trstu

Ustala je nova država

Dne 31. avgusta t. l. so v Kuala Lumpuru svečano sneli angleško zastavo in na njenem mestu razobesili zastavo nove, neodvisne države Malaje, ki je sedaj enakovrnen član Britanske skupnosti. Proglasitev neodvisnosti Malaje zaključuje uspešno gibanje, ki se je začelo za časa japonske zasedbe in se je nadaljevalo v odporu proti okupatorjem, nato pa proti angleški oblasti.

Nova država ima površino nad 131.000 kv. km. Prebivalstvo šteje nad 6 milijonov duš. Od teh je Malajcev skoro 3 milijone, Kitajcev okoli 2.300.000, Indijcev pa 714.000. Kitajci in Indijci so se priselili za britanskega gospostva, ko se je začela pričela gospodarsko razvijati. Danes so Kitajci in Indijci v glavnem trgovci ali pa delavci po rud-

Svetovne proizvodnje. Precej razvito je poljedelstvo, kateremu se v glavnem posvečajo Malajci, vendar je donos riža, glavne hrane, s svojimi 420.000 tonami letno postal nezadosten. Kljub dragim in važnim surovinam, s katerimi razpolaga Malaja, je industrija komaj v povojih. V novi državi pride po en avtomobil na vsakih 40 prebivalcev; na razpolago je cela mreža dobrih, asfaltnih cest. Neplisnost — vsaj med mlajšim rodom — skoraj ni; 5000 šol skrbi za vzgojo mladine.

Cevravo so Angliji uradno oddili iz Malaje, bodo vendar v bližnji bodočnosti igrali še važno vlogo v njenem gospodarstvu, ker je vanj nalozili njih še vedno okoli 120 milijard lir (v naši valuti) angleškega kapitala.

koj so se specialisti za razkuževanje lotili dela in preplavili ves prostor. Čiščenje v obliki stalno ponavljajočega se pranja vseh prostorov je trajalo tri mesece. Vse to se je izvršilo brez vsake panike in v najboljšem redu; nihče ni zbolel na posledica izžarevanj.

SE PO 4 MILIJARDAH LET
Večje skribo kot slučajna izguba neznanega delca radioaktivne snovi pa povzroča varen odločitev radioaktivnih odpadkov ali ostankov. Kam spraviti ostanke in odpadke atomskega razbijanja, ne da bi okužili zemljo, zrak in morje z raznimi žarki? Plutonij namreč ohrani po 24.000 letih še polovico svoje radioaktivnosti, uranij 238 pa še po 4 milijardah let! Za časa delovanja je treba reaktor hladiti in najbolj uporabljena hladilna metoda je hlajenje z vodo, ki kroži okrog njega. Toda ta voda postane radioaktivna. Odvajajo jo v posebne naprave, v katerih odstranijo iz vode in iz odpadkov sploh vse radioaktivne snovi, ki jih nato spravijo v močne jelekne posode, v pričakovanju, da se njihova radioaktivnost zmanjša, ali pa jih zakopujejo v zemljo. Toda s tem še ni končevalno odpravljeno vsaka nevarnost. Mnogo znanstvenikov je mnenja, da se bo fužija vodika nadomestila s fužijo (razbijanje) urana. Fužija je namreč tista, ki pušča za seboj radioaktivne ostanke in odpadke (padavine), medtem ko fužija vodika ne pušča baje nikakih radioaktivnih odpadkov. Dotlej bo nevarnost izžarevanja radioaktivnih ostankov — najsi izvirajo od bombo ali od miroljubne uporabe atomske energije — vedno na dnevnem redu in bo zahtevala stalno pozornost.

Konec
(Po ameriških virih)

ske razstave so priredili tudi razstavo mleka in mlečnih izdelkov, ki pa je bila v primeru z vinskimi razstavami silno malo obiskana. Kaj bi človek dejal k temu? Da večina ljudi pač še vedno bo ceni »sošabno« vino kakor pa »pozitivno« mleko...

POVEČANO GOJENJE HMELJA. — Hmelj je že od nekdaj važna pridelovina panoga štajarskih poljedelcev. Milo podnebje in primerna zemlja sta namreč hmelju dala posebno visoko in odlično kakovost, saj so ga pod imenom »Goldings« izvažali tudi na Češko, v Nemčijo in celo v Ameriko. Z njim je naše gospodarstvo zaslužio lepe denarce in zato ni čuda, da poskušajo sedaj to pomembno rastlino pridelovati tudi v drugih krajih Slovenije. V novomeškem okraju so strokovnjaki preizkusili zemljo in ugotovili, da je pri pravna za gojenje hmelja. Poizkusno gojenje je pokazalo, da v tem okraju hmelj prav dobro uspeva. Zato nameravajo v prihodnjem letu zasadiiti 100 hektarov zemlje s hmeljem. Za gojitev hmelja bo seveda potrebno zgraditi tudi sušilnice za sušenje hmelja, kakor jih imajo v središču štajarskega hmeljarstva, v Zalcu.

„GOSPODARSTVO“
izhaja vsak drugi petek. — UREDNIŠTVO IN UPRAVA: Trst, ul. Geppa 9, tel. 38-933. — CENA: posamezna številka 100, za letnijski din 15. — NAROCNINA: letna 700 lir, polletna 400 lir. Pošt. ček račun »Gospodarstvo« št. 11-9396; za Jugoslavijo letna 420 din, polletna 250 din; za ostalo inozemstvo 2 dolarja letno. Naroča se pri ADIT, DRŽ. ZALOŽBA SLOVENIJE, Ljubljana, Stritarjeva ulica 3/I, tek. rač. pri Komunalni banki št. 60 KB-1-375. — CENE OGLASOV: za vsak m/m višine v širini enega stolpca 40 lir, za inozemstvo 60 lir.

Vozni red avtobusov za Jugoslavijo

Proga: Trst - Postojna - Ljubljana
Od 1. maja do 30. septembra dnevnih
Od 1. oktobra do 30. aprila vsako sredo, soboto in nedeljo.
Odhod: iz TRSTA ob 18.00
Odhod: iz LJUBLJANE ob 6.30 (SAP - Ljubljana)
Od 1. maja do 30. septembra dnevnih
Od 1. oktobra do 30. aprila vsak torek, četrtek in nedeljo.
Odhod: iz TRSTA ob 7.30
Odhod: iz LJUBLJANE ob 16.20 (SAP - Ljubljana)
Vsako soboto do 15. junija.
Odhod: iz LJUBLJANE ob 6.30
Odhod: iz GORICE ob 13.50 (SAP)
Vsak četrtek.
Odhod: iz LJUBLJANE ob 17.00
Odhod: iz GORICE ob 7.00 (RIBI)

Proga: Trst - Opatija - Reka
Vsak dan.
Odhod: iz TRSTA ob 7.15 in 16.00
Odhod: iz REKE ob 7.15 in 16.00 (AUTOTRAN)

Proga: Trst - Herpelje - Kozina
Vsako sredo in soboto.
Odhod: iz TRSTA ob 7.00
Odhod: iz KOZINE ob 9.00 (AUTOVIE CARSIHE)

S. A. T.
AVTOBUSNA PROGA
TRST — LJUBLJANA

Obračunje ob torkih, četrkih in nedeljah
Odhod 7.30 TRST
8.35 SEZANA
8.50 SENZOZECE
9.25 POSTOJNA
10.30 LJUBLJANA
Prevažajo se samo potniki, ki potujejo preko meje. Dnevna prodaja od 1. maja do 30. septembra 1957. Nadaljevanje do Blede od 16. junija do 15. septembra.

»AUTOVIE CARSIHE« — TRST AVTOBUSNA PROGA TRST — HERPELJE KOZINA
7.00 odhod TRST prihod 10.30
8.15 prib. HERPELJE KOZINA odh. 9.00
Vozi vsako sredo in soboto.

Proga: Trst — Opštine — Sežana
V veljavi od 7. aprila 1957
Odhod iz Trsta vsak petek in vsako soboto ob 7. in 15.30 (SAT/SAR) — vsak ponedeljek in vsako nedeljo ob 9.30 in ob 19. ur. (SLAVN)

Odhod iz Sežane vsak petek in soboto ob 9.30 in 18.30 (SAT/SAR) — vsak ponedeljek in vsako nedeljo ob 14.30 (SLAVN)

PROGA TRST — FERNECE
Odhod s Trga Libertà
Ob delavnik

Vesnik SLOV. GOSPODARSKEGA ZDRUZENJA

Davek „IGE“ na tkanine

Uradnem listu Italijanske republike... Davek „IGE“ na tkanine... Uradnem listu Italijanske republike...

SREBNI TRŽAČANI!

Mraz z burjo je letos pritisnil nekam zgodaj... SREBNI TRŽAČANI! Mraz z burjo je letos pritisnil nekam zgodaj...

NOVE PLAGICE ZA TISKARJE TRGOVSKE STROKE

Od 20. julija dalje so v veljavi nove plagice za tiskarje... NOVE PLAGICE ZA TISKARJE TRGOVSKE STROKE

NOVE LADJE V LADJEDELNICI

V Miljah so preteklo nedeljo splovili ladjo „San Sebastian“... NOVE LADJE V LADJEDELNICI

NOVI RAVNATELJI TRAMVAJSKE SLUŽBE V TRSTU

Na slovensko trgovsko šolo v Trstu se je letos vpisalo 86 dijakov... NOVI RAVNATELJI TRAMVAJSKE SLUŽBE V TRSTU

IZPLAČEVANJE INVALIDSKIH PDPOR

Invalidske podpore, ki jih je Jugoslavija priznala vojnim invalidom... IZPLAČEVANJE INVALIDSKIH PDPOR

GLAS ZA OSLAVJU SREDI OBLOŽENIH TRT

Na mostu in jo občudovale, čeprav sem jo že tolikokrat videl... GLAS ZA OSLAVJU SREDI OBLOŽENIH TRT

Vpliv reklame na gospodarstvo

Pretekli dni je bil v našem mestu V. vsedravniki kongres za reklamno... Vpliv reklame na gospodarstvo

IZDATKI ZA REKLAMO V ITALIJI

Izvedenci cenijo, da so leta 1955 v Italiji izdali nekaj nad 60 milijard lir... IZDATKI ZA REKLAMO V ITALIJI

IZ Pirana skozi Črno morje na Donavo

Portorož, 23. sept. V nedeljo, 22. septembra je piranska ladjedelnica pokazala prvi pomemben uspeh... IZ Pirana skozi Črno morje na Donavo

GLAS ZA OSLAVJU SREDI OBLOŽENIH TRT

Na mostu in jo občudovale, čeprav sem jo že tolikokrat videl... GLAS ZA OSLAVJU SREDI OBLOŽENIH TRT

GLAS ZA OSLAVJU SREDI OBLOŽENIH TRT

Na mostu in jo občudovale, čeprav sem jo že tolikokrat videl... GLAS ZA OSLAVJU SREDI OBLOŽENIH TRT

KULTURA in življenje

GLASBENA MATICA V TRSTU je izdala „Porčilo o šolskem in poslovnem letu 1956-57“... KULTURA in življenje

UMRI JE LEO LONGANESI

Italijanske časnikarske kroge je udarila huda izguba: v petek 27. sept. je zadel kap Leo Longanesi... UMRJE JE LEO LONGANESI

IZDATKI ZA REKLAMO V ITALIJI

Izvedenci cenijo, da so leta 1955 v Italiji izdali nekaj nad 60 milijard lir... IZDATKI ZA REKLAMO V ITALIJI

IZ Pirana skozi Črno morje na Donavo

Portorož, 23. sept. V nedeljo, 22. septembra je piranska ladjedelnica pokazala prvi pomemben uspeh... IZ Pirana skozi Črno morje na Donavo

Sprememba zakona o vojni odškodnini

Po členu 31 sedaj veljavnega zakona o vojni odškodnini z dne 27. 12. 1953... Sprememba zakona o vojni odškodnini

VEČJI STROŠKI OB ZACETKU ŠOLSKEGA LETA

Konec počitnic ni neprijeten samo za dijake, učitelje in profesorje... VEČJI STROŠKI OB ZACETKU ŠOLSKEGA LETA

Ma Oslavju sredi obloženih trt... Ze večkrat sem ubigal, zakaj mi G-trstu, Trst je za moj okus sploh ene najgriših mest, kar sem jih kdaj videl, ali tudi ljubljana, Zagreb, Beograd, in Sočija me z vsemi svojimi zanimivostmi ne morejo zapeljati, da bi postal nezvest Gorici. Govorim namreč o današnjih ljubljani, nekaj drugega pa je bila ljubljana, ko je bila „dolga vas“, to je bilo mesto na Barju pekli krompir. Selo pred nekaj leti sem mi je, kar sama ob sebi razvijala ta uganka, ko sem razmišljal o malih in velikih mestih. Vsa družestva Gorice obstaja namreč v tem, da je še vedno „dolga vas“, to je srednje svoje dežele, kjer se vsak deželan, naj bo Bric, Tolmino, Vipavec ali Kraševce, počuti kakor doma; to ne deželo, n. pr. za Trst, kjer ima gost z dežele občutek, da mu je vse sovražno, da ima vsak meščan in mesto samo molče očita: Kaj pa ti pravzaprav tukaj iščeš, kaj da se mi pobežeš, čimprej!

G. M. COLOMBINI & FIGLIO UVOZ-IZVOZ PLUTOVINE in IZDELKOV Trst, Ulica I. della Croce 4 TEL. 94-570 Tigr. COLINTEB - TRIESTE Uprava in zlatarna Laurenti TRST LARGO SANTORIO 4

Golob Ivo GORICA - TRG E. DE AMICIS I Telefon 21-38 Prodaja in izjava nadomestne dele in pritiskine za avtomobile, motorje in kolesa

MOTO PARILLA MELILLO ALFREDO TRIESTE-TRST, VIA A. CACCIA 3 - 10, TEL. 96032 Motorji „PARILLA“, „NSU“, „MOTOB“ Bogata izbira koles in nadomestnih delov Specialne cene za izvoz

JUGOLINIJA RIJEKA - Poštni predal 379 Jugolinijski RIJEKA 20-51, 20-52, 20-53 Telegraf: JUGOLINIJA RIJEKA 20-51, 20-52, 20-53 VZDRUŽJE REDNE BLAGOVNE IN POTNIŠKE PROGR Z/NA JADRAN - SEV. EVROPA vsakih 10 DNI SEV. AMERIKA vsakih 15 DNI Bližnji vzhod vsak teden DALJNI VZHOD vsak mesec GRČIJA in TURČIJA vsakih 15 DNI

Ribarič Ivan UVOZ • IZVOZ VSEH VRST LESA IN TRDIH GORIV TRST - ULICA F. CRISPI 14 - TEL. 93-502 ULICA DELLE MILIZIE 19 - TEL. 96-510

„Gondrand“ TRST - TRIESTE, VIA CARDUCCI 10 Telefon: 37-157 Telegrami: GONDRAND - TRIESTE PODJETJE S POPOLNO USTREZAJOČO OPREMO ZA PREVOZ GOVEJE ŽIVINE, KONJ, PERUTHINE, MESA IN JAJO Lastna obmojna postaja na Proseku (Gondrand Prosecco) s hlevi za počitek živih živali

Kmetovalci in vrtnarji! Po ugodnih cenah lahko nabavite semenski grah „Holandski“ in vse druge domače in uvožene vrste. Vseh vrst uvožena in doma pridelana semena, trte, sadna drevesa, razne cvetlične sadike, vrtnice itd. — Poljedelske stroje in druge potrebščine. Marinac Vladimir Strada Vecchia per l'Istria Tel. 41-176

TRŽNI PREGLED

Tržaški trg

KAVA
TRST. Na mednarodnem trgu s kavo težijo cene navzdol. Prekupčevalci so predvidni pri sklepanju pogodb, tako je število sklenjenih kupcij znatno padlo. Edino cene indonezijske kave so se ohranile na visokih kvotacijah. Na italijanskem trgu je povpraševanje zlasti po slabših vrstah kave. Na tržaškem trgu je precejšnje mrtvilo, ker so avstrijski uvozniki omejili nakupe na neobhodno potrebne količine. Povprečne cene kave na viru proizvodnje: *brasilka kava*, v lirah za 1 kg f. o. b.: Rio N. Y. 5 540; Rio N. Y. 3 565; Victoria 5 good to large bean 495; Santos extra prime good to large bean 740; *srednjameriška kava*, v dolarjih za 50 kg, f. o. b.: Ecuador extra superior naravnata 44; Haiti naravnata XXX 55; Salvador 61,50; Kostarika 67; *arabska kava*, v silingih za 50 kg c. i. f.: Gimma 340; Moka Hodeidah 1 430; *afriška kava*, v silingih za cwt c. i. f.: Uganda oprana in prečiščena 375; Malesia AP/1 273; Malesia AP/2 231; *indonezijska kava*, v holandskih florintih, za 100 kg c. i. f. ponovno prethitano: Bali Robusta 10-12% nečistoče 268.

Povprečne cene ocarinjene kave od uvoznika do grosista go skladišče prodajalca, v lirah za 1 kg neto ponovno prethitano: Rio N. Y. 5 1410; Rio N. Y. 3 1435; Victoria 5 good to large bean 1680; Ecuador extra superior naravnata 1435; Haiti naravnata XXX 1635; San Salvador 1730; Kostarika 1840; Gimma 1430; Moka Hodeidah 1 650; Uganda oprana in prečiščena 1310; Malesia AP/1 1320; Malesia AP/2 1235; Bali Robusta 10-12% nečistoče 1270.

Italijanski trg

Na italijanskem trgu s kmetijskimi pridelki ni bilo v preteklem tednu važnejših izpremenj. Po mehiški pšenici je povpraševanje precejšnje, kar je sicer sezonskega značaja. Cene trde pšenice so krepke. Vedno večje količine koruze novega pridelka so povzročile neuravnoteženost na trgu. Na trgu z neolusčenim in olusčenim rižem je mrtvilo; kmalu bo prispel na trg nov pridelek. Nejasno je na trgu s krmo, zaradi različnih kraljevih razmer v raznih pokrajinah Italije.

Na trgu s klavno živino prevladuje ponudba, vendar se cene niso bistveno izpremenile. Trg s prašiči je še vedno neaktiven.

Maslo se je podražilo zaradi večjega povpraševanja. Cene sira so visoke. Najbolj se prodaja trd sir grana. Cene olivnega olja se nagibajo navzdol, ker privedejovala, da bo letošnji pridelek dober. Vino ne gre od kvi; vendar se tu pa tam pojavlja zanimanje za nov pridelek. Precejšnje je povpraševanje po svezem sadju in sezonski povrtnini. Limone se dobro prodajajo.

Mirno je na trgu s paradiznikovo mežgo.

ZITARICE

VERONA. Mehka pšenica fina proizvodnje 1957 6700-6900, dobra 6750-6800, navadna 6550-6600; oves 4500-5000; inozemski oves 4100-4200; inozemska rž 4200-4300; neolusčeni ječmen inozemski 3700-4150; koruza marano 5300-5400; moka iz trde pšenice tipa »O« 9200-9400; moka iz mehke pšenice tipa »OO« 8800-9300, tipa »M« 8400-8800, tipa »K« 8000-8300, tipa »Z« 7550-7650; pšenični otrobi 3900-4000; koruzna moka fina 6200-6700, srednje vrste 5700-6200, navadna presejana 5300-5600.

VERCELLI. Neolusčeni riž (nov pridelek): Maratelli 6900-71000; Razza 77 6900-7100.

Oluščen riž (nov pridelek): Maratelli 12.800-13.200.

ZIVINA

LUGO. Zivina za rejo: krave kравne vrste 280-460.000 lir par; breje krave 400-500.000 lir par; krave s teletom 420-650.000 par; breje krave privedene 190.000 lir glava; telice 2 stota težke 90-100.000 lir glava; molzne krave 130-200.000 lir glava.

Klavana živina: voli 6 stotov težki 300-360 lir kg; krave 6 stotov težke 300-360; junci 5 stotov težki 340-410; telčki 510-570.

Prašički za rejo 375-410; suhi prašički 330-370; prašički za rejo 100-150 kg 310-320, nad 150 kg 325-330.

Vprežni konji 200-220 lir kg ali 100-130.000 lir glava; konji za zokol 260-280 lir kg, II. 200-220; žrebata 230-330; vprežni mežgi 90-100 lir kg ali 60-70.000 lir glava; mežgi za zokol I. 190-200, II. 150-170; vprežni osli 80-90 lir kg ali 50-60.000 lir glava; osli za zokol I. 180-200 lir kg II. 140-150; ovce 220-260; jagnjeta 450-480.

VALUTE V MILANU	
	17-9-57 2-10-57
Dinar (100)	80.— 80.—
Funt šter.	6475.— 6350.—
Napoleon	4900.— 4925.—
Dolar	627.— 624,50
Franc. fr. (100)	135.— 137,75
Švicarski fr.	146.— 145 1/8
Funt šter. papir	1575.— 1600.—
Avstrijski šil.	23 5/8 23,70
Zlato (gram)	718.— 713.—

BANKOVCI V CURIHU	
2. oktobra 1957	
ZDA (1 dol.)	4,28
Anglija (1 funt šter.)	11,02
Francija (100 fr.)	0,93
Italija (100 lir)	0,67
Avstrija (100 šil.)	16,25
CSR (100 kr.)	9,05
Nemčija (100 DM)	101,30
Belgija (100 fr.)	8,47
Nizozemska (100 flor.)	110,34
Švedska (100 kr.)	80.—
Izrael (1 funt šter.)	1,50
Španija (100 pezeta)	7,50
Argentina (100 pezova)	9,80
Egipt (1 funt šter.)	7,40
Jugoslavija (100 din)	0,69

KRMA
MANTOVA. Seno majske košnje z naravnega travnika: 2100-2200 lir stot; II. košnje 2000-2100, III. košnje 1900-2000; seno iz detelje I. košnje 1700-1800, II. košnje 1600-1700; pšenična slama stlačena 650-700.

MILAN. Živi piščanci domače vrste extra 780, I. 600-700, II. 500-590 lir kg; zaklani piščanci 450-540; inozemski zmznjeni piščanci: madžarski 560, danski 600-650; žive kokoši 570-600, zaklane kokoši 800-850; inozemske kokoši zaklane v Italiji 680-700; inozemske zmznjene kokoši 500-650; živi kuponi 725-800; žive pegatke 750; zaklane pegatke 900-980; mladi golobi zaklani 800, navadni zaklani 850-900; žive pure 550-650, zaklane 800-850; inozemske zmznjene pure 500-550; živi purani 500-580; zaklani purani 500-750; zaklani zmznjeni purani 400-530; žive rase 450, zaklane 500-590; račke za rejo 320-330; zaklane gosi 400-450; gosi za rejo 750-1200 lir komad po teži; živi zajci 320-380; zaklani zajci s kožo 380-440, brez kože 380-490; divji zajci 700 lir kg.

Sveža jajca I. 32-34, navadna 30, 70-31, 70; inozemska svežaja jajca 22-31 lir komad po teži.

MLEČNI IZDELKI
CREMONA. Maslo iz smetane 770-780, maslo II. 670-680, III. 660-670, III. 650-660; sbrinz svež 470-480, 3 mesece star 570-610; provolone svež 470-500, 3 mesece star 580-590; cremonese svež 480-90; zimski proiz. 1956-57 630-650; majskega proiz. 1956 650-660 zimski proiz. 1955-56 710-720; emmental svež 500-540, 3 mesece star 650-590; italico svež 420-430; taleggio svež 370-380.

OLJE
FLORENCA. Olivno olje extra do največ 1 stop. kisline 640-680, do največ 1,50% kisli, 620-640, do 2,50% kisli, 520-620, do 4,50% kisli, 500-520; dvakrat rafinirano tipa »A« 540-550, tipa »B« 470-485; prvostopenjsko semensko olje 370-375; olje iz zemeljskih tešnikov 390-400.

VINO
MILAN. Piemontsko črno vino 10-11 stop. 420-490 lir stop./stot, 11-12 stop. 490-530; Barbera 12-13 stop. 560-620; moskat 10-100-1100 stop.; Mantovano črno 9-10 stop. 380-400 lir stop.; Valpolicella in Bardolino 10,5-11,5 stop. 520-550; Soave belo 11-11,5 560-570; Raboso 10-11 stop. 440-500; emilijsko vino 10-11 stop. 440-480, 11-12 stop. 490-530; Chianti 12 stop. 250, 11 stop. 220; Aretino belo 10-11 stop. 400-420; Barletta extra 14-15 stop. 400-430, navadno 13-14 stop. 370-400, 12-13 stop. 360-370; Sansevero belo 11-12 stop. 410-430; Squinzano 13-14 stop. 390-515; Marsala navadno 12-1500 lir stot; vermut iz Piemonta 13.500 lir stot.

ZELENJAVA IN SADIJE
MILAN. Suh češen 190-220; korenje 100-140; cvetača 150-170; ohrovt 35-45; čebulica 38-45; olupljene čebulice 110-160; žajbel in rožmarin 180-240; fižol

tipa Vigevano 65-120; koromač 80-120; gobe 1100-1300; cikorijska 50-90; solata endivija 75-100; melancane 70-100; krompir 2845; zelena paprika 30-45; rumena 40-110; paradizniki 35-100; peščasti 60-80; zelena navadna 55-65, špinacea 90-120; bučice 70-110; buče 35-40.

Kostanj navaden 80-110, izbran 200-230; smokve 50-80; jabolka navadna mešana 60-100; Delicious 175-200, II. 120-145; hruške navadne mešana 70-110, hruške Williams 160-180; breskve extra 230-320, I. 170-210; belo grozdje 90-180; grozdje Regina 100-130; črno Isabella 90-120; limone 130-230.

KOZE
MILAN. Surove kože z repom: krave do 30 kg 250-260, nad 30 kg 240-255; junci do 30 kg 310-320, nad 30 kg 265-275; voli nad 50 kg 210-220; biki nad 40 kg 170-180. Surove osoljene kože: teleta brez glave in parkljev do 40 kg 760-780; 3-6 kg 780-810; 6-8 kg 690-710; žrebata 360-380; konji 225-235; mežgi 650-700; osli 100-110; jagnjeta z belim krznom 850-900, z drugobarnim krznom 675-725; ovni 570-600; kozlički 26-31 kg 1950-2050, nad 31 kg 1950-2050; koze 825-850. Suhe kože iz čezmorskih dežel: Cordova Sierra 360-380; Buenos Aires americanos 405-420, 5-10 kg 385-395; Capetown suhe 430-440, osoljene 350-370; Addis Ababa 305-390; kože iz Angleske Somalije 8-16 funtov 440-550.

PAPIR
MILAN. Časopisni papir v valjih 11-350 lir stop., v polah 14-500-15-000; belesni satiniran navaden 16-17-000, srednje vrste 20-21-000; pisemski navaden 17-000-18-500, srednje vrste 21-22-000, fin 24-500-26-500; trikrat klejeni za obrazce 25-27-000; registrski navaden 18-19-000, srednje vrste 21-23-000, fin 25-500-27-500; pisemski srednje vrste 21-500-23-500; fin 24-500-26-500, extra 23-31-000; risarski papir 38-500-40-200; ovojni papir navaden 8000-9000, boljše vrste 15-50-17-500; pergamin navaden 21-23-000, extra 25-29-000.

IZVOZ ITALIJANSKEGA RIZA NAZADOVVAL
V sezoni 1956-57 se iz Italije izvozilo skupno 1.614.438 stotov vseh vrst riza. V sezoni 1955-56 je dosegel izvoz 2 milijona 419.657 stotov, v sezoni 1954-55 pa 1.307.868 stotov. Glavni odjemalci italijanskega riza je Vel. Britanija z dominijoni (468.441 stotov), nato Švica (263 tisoč 224), Pakistan (204.917) itd. Največ prodaja Italija v tujini delno prečiščene rize.

ITALIJANSKA PŠENICA V CRNI GORI
»Pobjeda« poroča, da je podjetje »Sijemensko predrežje« nabavilo 15.000 ton prvostopenjske italijanske semenske pšenice, ki jo bodo razdelili med kmetijske zadruge v Crni Gori. Kiloigram italijanske pšenice stane 100 dinarjev, kilogram pšenice pa 50 dinarjev. Poskusi so pokazali, da je italijanska pšenica bolj donosna.

MEDNARODNA TRŽIŠČA

	CHICAGO	4.9.	16.9.	2.10.
Pšenica (stot. dol. za bušel)		217 1/4	212 1/2	216—
Koruza (stot. dol. za bušel)		123—	122 3/4	119 1/8

	NEW YORK	26.50	25.50	25.—
Baker (stot. dol. za funt)		93.—	93.87	93.—
Cin (stot. dol. za funt)		14.—	14.—	14.—
Svinec (stot. dol. za funt)		11.75	11.75	11.75
Aluminij (stot. dol. za funt)		28.10	28.10	28.10
Nikelj (stot. dol. za funt)		74.—	74.—	74.—
Bombaž (stot. dol. za funt)		35.05	34.60	34.80
Zivo srebro (dol. za steklenico)		251.—	250.—	245.—
Kava (stot. dol. za funt Santos 4)		52.50	52.—	53—

	LONDON	197 1/2	185—	193 1/4
Baker (funt šter. za d. tono)		796—	742—	736—
Cin (funt šter. za d. tono)		78—	73 1/4—	71—
Svinec (funt šter. za d. tono)		90 1/4—	91.—	88 3/4—

	SANTOS	478.90	480.—	494.90
Kava Santos D (kruczejrov za 10 kg)				

Vse kaže, da je izredno povišanje obrestne mere Angleske banke od 5 na 7% močno vplivalo na razvoj cen na svetovnih trgih. Za uvoz surovin iz prekoceanskih dežel bo angleškim uvoznikom na razpolago manj denarja. Tako bo skrčen uvoz blaga iz prekoceanskih dežel. Ta ukrep Vel. Britanije je potisnil cene nekaterih surovin še bolj navzdol. Pritislo so občutlje nekatere barvaste kovine, kakor baker in cink, deloma pa tudi volna. Popustile so cene tudi žitaricam.

ZITARICE
V Chicagu je cena pšenici v tednu do 27. septembra popustila od 217 na 216 1/4 stotinke dolarja za bušel proti izročitvi v decembru, koruza pa je nazadovala od 122 3/4 na 120 1/8 stotinke dolarja za bušel. Po cenitvi ameriškega ministristva za kmetijstvo bo svetovni pridelek krušnih žitaric v sezoni 1957. 58 dosegel vrhunec; pšenice in rži naj bi pridelali 267 milijonov bušlov.

SLADKOR, KAVA, KAKAO
Cena sladkorja nekoliko niha. V New Yorku je cena v tednu do 27. septembra padla od 4,68 na 4,50 stotinke dolarja za funt. Cena kavi v pogodbi M proti izročitvi v decembru je v New Yorku popustila od 54,65 na 54,30 stotinke dolarja za funt. Popuščanje cene spravlja v zvezo z ugodno cenitvijo svetovnega pridelka, ki jo je objavilo ameriško ministristvo za kmetijstvo. Po tej naj bi pridelake dosegle 50,5 milijona vreč (po 60 kg), medtem ko je lani znašal 46,1 milijona. V Braziliji vola na razpolago 18 milijonov vreč (lani 11,3), več kave bo tudi v Afriki. Kakao je v tednu do 27. septembra v New Yorku nazadovalo od 32,50 na 30,90 stotinke dolarja za funt.

VLAKNA
V New Yorku je cena bombaža nazadovala od 34,50 na 34,80 stotinke dolarja za funt. Vse kaže, da bodo Američani imeli letos na razpolago manj bombaža za izvoz kakor lansko leto. Lani je bilo na razpolago 7,9 milijona bal, letos se bo razpoložljivost zmanjšala za 2,5 milijona bal. Poročila iz New Yorka govori o nenadnem padcu cene volni, in sicer je cena za suint v tednu do 27. sept. padla od 150 na 142 stotinke dolarja za funt. V Londonu je cena za česano volno vrste 64's B padla od

132-133 na 125½-126 penija za funt. V Roubaixu (Francija) je cena nazadovala od 1335 na 1285 frankov za kg. To nazadovanje cene spravlja v zvezo predvsem z znižanjem diskontne mere na Angleskem, z druge strani pa tudi z veliko razpoložljivostjo blaga. Po mnenju ameriškega ministristva za kmetijstvo bo svetovna striza letos vrlega nekaj več kakor 5 milijard funtov, to je okoli 2% več kakor leta 1956. Proizvodnja volne narašča že več let zaporedoma.

KAVČUK
V New Yorku je cena kavčuka v tednu do 27. sept. napredovala od 29,58 na 29,70 stotinke dolarja za funt; v Londonu za vrsto RSS od 24 3/4 na 2 7/8 penija za funt. Poraba naravnega kavčuka v Združenih ameriških državah je znašala avgusta meseca 44,796 ton (julija 39,508 ton), poraba sintetičnega kavčuka je znašala avgusta 78,435 ton (julija 69,977 ton).

KOVINE
Cena elektrolitičnega bakru je v New Yorku v tednu do 27. sept. popustila od 24,75 na 24,40 stotinke dolarja za funt. V začetku tedna je bila konjunktura za baker še slabša. Ameriške topilnice so v avgustu dobavile za 32.000 ton bakra več kakor meseca julija; naročila so znašala 110.170 ton, to je 40.800 več kakor prejšnji mesec. Tudi cin je v New Yorku popustil od 92,75 na 92,60 stotinke dolarja za funt. Mnogo podjetij čaka, da bo cena cina na Angleskem padla na 730 funtov šterlingov za tono in da bi svoja skladišča dopolnila šele p. tem. Medtem je cena v Londonu napredovala od 744 1/2 na 745 funtov šterlingov za tono proti takojšnji izročitvi. Lito železo se prodaja v New Yorku po 66,42 dolarja za tono, Buffala 66,50, staro železo je padlo od 46,67 na 43,83 dolarja za tono. Cena živega srebra v New Yorku 27. sept. 245-248 (teden poprej 246-250 dolarjev za steklenico). Cene barbastih kovin v Zahodni Nemčiji 27. sept.: cin, Duisburg, 880-889 nemških mark za 100 kg, svinec osnova New York 129,82, osnova London 103,19 do 103,77 DM za 100 kg, cink osnova East Saint Louis 92,72, osnova London 83,30 do 83,50, elektrolitični baker 232,25 do 234,25, svinec 109-110, aluminij 250-265 DM za 100 kg.

Vestnik KMEČKE ZVEZE

Trte naj obreže samo izkušena roka!

Marsikateri vinogradnik, ki prosta stvar, zahteva precej znanja in izkušnje. Strokovno izkušenih rezačev je malo. Zame je bil najboljši izkušen rezač F. Kržan, ki je umrl letošnje leto v 94. letu starosti, učence kmetijske vinarske šole na Slapu pri Vipavi, 40 let oskrbnik v Klevežu, moj sorodnik. Pri njem sem se učil rezati trto. Do 90. leta starosti je še sam obrezal svoj vinograd, velik za 10 kopačev. Vedno je bil odrezana pravilno, ima dosti grozdja, šparon je obložen, nasprotno pa vidis na nepravilno obrezani trti samo les in malo grozdja. Najbolj to vidis pri šparonu. Kakor pri pomazani trti, tako je tudi v vsem vinogradu. Pojdi po vinski gorici od vinograda do vinograda. Nepravilno obrezan vinograd bujno raste, rodi pa ne.

Plodni les dobimo samo na dvoletnem lesu. Sedaj imaš priložnost, da se od tem prepričaš. Pogledaj šparon, ki je slabo obložen in videl boš, da je puščen na starem lesu. Enako je z reznico. Kraljevina ne rodi na šparonu. Sedaj lahko to vidis. Grozdja na kraljevinski trti je največ na reznici in na koncu šparona, sredi je šparon navadno prazen ali le malo rodi. So pa tudi trte, ki rodijo samo na šparonu.

Fran Dolenc (v Kmečkem glasu)

Pravilno kisanje kisa, repe in zelja

Pravilo, da je narava neizmerna kemična delavnica. V nekem članku sem obravnaval delovanje glivic (gobic) v presnavljanju in presnavljanju živalskega in rastlinskega stvarstva. Danes bi rad opisal nekakšno verigo presnavljanja, in sicer tvorbo neizmernih množin škroba v stvarstvu in spremembe škroba v sladkor, sladkorja v alkohol in alkohola v kis ter razpadanje skisanih tvarin v prvotne elemente, iz katerih se snujejo v večnem obtoku nove oblike škroba.

Povsod — v prirodi in v velikih industrijskih podjetjih — vidimo učinek tega obtoka, ne vidimo pa obratnega pojava, da bi se namreč kis spremenil v alkohol, alkohol v sladkor, sladkor v škrob. Pogledajmo nekatere praktične zgled!

Trotreje in sadjarji čakajo za trgatve ali za obiranje sadja trenutek, ko se je v grozdju ali sadju nakopičena množina grozdnih ali sadnih kisa. Čakajo na takšen ugoden trenutek pivovarstva, da se škrob v ječmenju spremeni v sladkor; tako tudi izdelovalci glukoze iz koruze. Pridelovalci alkohola, užitnega in industrijskega, čakajo ugodnega trenutka, ko se je zbrala najvišja množina sladkorja, da ga nato spremeni v alkohol.

Pridelovalci kisa, določajo najugodnejši čas, da spremeni alkohol v kis. Mi bi danes radi spoznali potek kisanja octa, repe in zelja ter v silosih ali v velikih čebrih shranjena krmliva.

Ako si hočeš pripraviti dober vinski kis, moraš v ta namen vzeti po okusu ali barvi dobro črno ali belo vino, a nikakor ne slabe ali celo najslabše odpadke vina! Pomisli, da v kuhinji uporabljeni kis tvori del zaužite hrane! Za napravljanje vinskega kisa imej poseben sodček, v katerem so se s časom napravile osetne matice, ki jih je treba od časa do časa prepražiti in izprati v sveži vodi. Za prvi začetek kisanja uporabi primerno količino (1 do 3 litre) dobrega vinskega kisa, ki si čimprej prostovoljno, na goričnjem način skisana repa bo prijetno kisla in se bo hitro skuhalo.

KISANJE ZELJA
Neoprano, toda dobro očiščeno zelje (ali vrzote) se na drobno zrezano in nekoliko osoljeno stlači v kad ali plavnik tako dobro, da odda svojo vodo in se v tej kisi na toplen prostoru. Zelje naj bo dobro pokrito in zavarovano pred mrazom, mrcosom in nadležnimi živalimi. Cim višja je temperatura, tem hitreje se zelje skisa.

Bizec je mešanica vrzot in izribane repe po polovici; je dobra krma za prašiče v zimskem času.

Dr. Leopold Bobič

Kmet in vrtnar v oktobru

Na njivi: Po bratvi koruze spravimo čimprej z njive koruzna stebila, da se v njih ne zaredi koruzni molj, katerega ličinka nam povzroča dvojno škodo. Sedaj nam uničuje koruzno rastlino, ki nam služi kot hrana za živali, po prezimovanju nam pa uničuje zrnja v storžu. Nadaljujemo s pripravljanjem zemlje za jesensko setev. Ob pobiranju pese, korenja, repe ne pozabimo na vzgojo semenice, če hočemo imeti prihodnje leto dober seme.

KAKO OKISAS REPO
Za kisanje repe je potrebno, da odbereš kolikor mogoče sladko repo, ki je bila sejana v mesecu avgustu in ki je hitro rastle in ni trpela suše. Repo lede gladke oblike brez poškodb in brezgotin, s celim neprizreanim repom, s perjem prizreanim kakih 5 cm v dolžini in (da se ne izgubijo važ-

gradih nekoliko boljše kakor je bil lanski. V pasu